

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetheti minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzett levelekben. Ára évenként 3, félre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábon egy sor után 4 pkrért közzétettek; folytonos hirdetésekért ill. 3 pet elengedtetik. Mindenki hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előzetes, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADO - HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

VIDÉKI GAZDASÁGI EGYLETEK

I.

A mint lapjainkban említve volt, a Gazdasági-egyletnek közelebb mult márczius 22-ki választmányi gyűlésében azon program pontjai állítottak meg, melyet ezen országos egylet a vidéki egyletek létesítése végett, megerősítés alá felterjeszteni elhatározott.

Bármely központi intézet virágzását, emelkedését nagy részben feltételezi az: mennyiben képes a közrészvétet maga körül összpontosítani; a centralizálás eszméje annyira honosult már a világon, miképp szinte közhiedelem, hogy alapos szervezet hasonló vállalat intézmények közt csak úgy létezhetik, ha mindenik fiokvállalatnak éltszála a központ kezébe hat vissza.

Kérdésesen kívül országos Gazdasági-egyletünk is, ha mint a biztosító, s más pénzintézetek, közvetlen befolyása alatt álló fiokintézetet alakítana, talán magára nézve előnyösebb uton járna el; de éppen a gazdaság az, melynek terén az ország minden pontjainak, a helyiségi viszonyok által indokolható szabad és önálló mozgásra van szükség; ez az, hol nem pénz, hanem kizárólag az agriculturális érdekek forogván kérdésben, a vidékeknek legalább e téren némi autonómia multhatatlanul szükségök van; mert a részletek helyzeteszerű kifejlése hozhatja itt maga után a közkifejlést, miután a hegység és völgyek, nagy részben különböző éghajlati viszonyokkal, helyből el nem mozdíthatók, nem összpontosíthatók; de az emberi figyelemnek kell körülöttük vidékenként elhelyezkedni, s virágzásba hozni azokat.

Alig hiszszük, hogy ezen nézet igazságait valaki kétségbe vonhatná; de azt se tagadjuk, hogyha főkérdésként állítatik fel az országos egylet kiváló virágzása, mel-lékkérdésül állítható fel: ha vajjon a fennebbi nézet mennyire esélyes vagy nem?

A vidéki egyletek főfeladata lévén egy kisebb terület agriculturális viszonyaira hatni, s kiadásai az egylet igényeihez képest korlátozottabb mint egy országos egyletéi;

az ily egyletekből részvények csekélyebb összegre rugnak, s így a vidék lakói kérdésen kívül inkább a vidéki egyletekhez fognak csatlakozni, mi által az országos egylet talán felesrészvényest elveszithetne a vidékiek javára?

Ezen vélemény alapján többek által esélyesnek vétetett az, hogy a vidéki egyleteket maga az országos egylet szervezze, a részvények a fiokpénztárakban az anyaegetlet intézkedése alatt álljanak, mely fiok-pénzalap egyetértőleg fordíttassék a vidék gazdasági iparának emelésére.

Ezen nézet azonban, mint a mely az ügy iránti melegebb részvétet csökkentené, elvetetett, s a létesülendő vidéki egyleteknek a viszonyokhoz képesti önszervezés hagyatott fenn; annyit kívánván az országos egylet, hogy a vidéki egyletek saját körükben az országos egylet iránti részvétel közremunkáljanak; elnökeiket csak azokból válaszzák, kik egyszersmind az országos egylet tagjai, vagy mint választottak azzá leendének; s pénzalapjukhoz képest a gazdaság terén reformokra szükséges kiadásokban közegyetértéssel közrehasználnak. Ez a legszerűbb igénylet egy országos egylettől, azon szolgáltatmányokért, melyeket emezek attól várhatnak, s melyekért érdekekben állandó a központi egyletnek virágzóbb karba emelése.

Tagadhatlanul a Gazdasági-egylet, azon nagy közömbösség miatt, mely ez oly fontos intézet irányában országosra mutatkozott, meg nem feleltetett ekkor az országos feladatnak, melyet elhivatásánál fogva be kell tölteni; de az is tagadhatlan, hogy pénzalapjához s a szervezéséhez a szükséghez képest fosványul felállított, mondhatni ingyen szolgálatokhoz képest, sokkal többet tett ezen egylet már is, mint amennyit erejétől várni lehetett.

A kérdés azonban most az, hogyha a vidéki egyletek szerveződnek, mit várhatnak a központi egylettől, s mit viszonzhatnak? mennyi részben áll érdekekben a vidékieknek a központiival egybekötöttség, s mennyiben segíthetik kölcsönösen egymásnak felvirágzását?

Megkísértem közelebből e részbeni nézeteimet előadni.

Dózs a D.

Nőnevelés érdekében

Meggyőződve a felől, hogy mindenben, mi jó, s nemes célra vezető, e szeretett honnak leányai közremunkálni készek: bátor vagyok mindazokat, kik a nevelési ügyre több figyelmet fordítottak, kéri: méltóztassanak vélem, abban tett megjegyzéseiket közölni. Egy nevelési rendszert akarok kidolgozni, a jelenkor igényeinek megfelelőt, s arra kívánám a családanyáknak véleményeiket birni. Több szem többet lát, több ész többet gondolt. Mindenfelől halljuk a panaszt, az annyit dicsérni hallott Németthonban éppen úgy, mint hazánkban, a ferde irányú nevelési rendszerek ellen, különösen a leány-gyermekekre nézt. Jó megjegyzéseket, rövid bölcseletet, élezes megtámadásokat, az egész nem ellen látunk minden lapokban: de alapos, kidolgozott útmutatást nem kapunk arra, hogy miként kellene, hogy helyesen, s jól menjen a gyermekek nevelése? Tisztelettel kell megvallani, hogy minden család-fő aggodva gondolt gyermekei jövőjére: látják, hogy nincs jól, a hogy van; napról-napra nehezebb az élet, több a gond, unalmasabb a házi kör, s aggasztóbb a jövő; hol kellett segíteni, hol orvosolni, miként rendezni a gyermekek tanítását? Ez, a kérdés.

Oly korszakban élünk, melyben ma-holnap a régiólt semmire marad meg; jó, rossz rendszer eltörlődik, s mindenek helyett újakat kell alkotni. Az eddigi nevelési irány inkább valamennyire a szémvívészeteket tüzte ki tanulmányul; muzsika, ének, rajz, táncz, disz-munkák sat. Ezek mind igen szükségesek is a magok helyén, de nem ki elégtől, s annál fogva ártalmasan hatottak; mert a gyermekek szokásává vált csak ezekkel bajlódni, s midőn egyéb házi dolgokra jött a sor, valjuk csak meg igazán, kevesen tették, s teszik jó kedvel azon szokással nem vált dolgokat, s a mit csak lehetett, kiki a maga módja, s tehetsége szerint másra bízott; s így rendre azon kapjuk magunkat, miképp becsúszott azon hit, hogy a dolog szégyen! s ezen eszme felőlől leszállt az alsóbb osztályokba, s megmérték az emberi létét alapjában. A fő gond a jelenkorban a nevelési rendszerekben, arra kell, hogy fordítódjék: mi helyt a gyermek kis korát elhagyja, s a nagyobbak közé lejt, legyen tevékeny tagja a családnak, ne terü abban, mert az, az elszegényedés lefelé vivő lépcsője. Ki kell ismerni, mi a hajlama a gyermekeknek, s egyéb tanulmányai közt főképpen azt elősegíteni; mert

nagyon ferde eszme az, hogy azért, mert leány, ne képezhetné magát valamely tudományban, s ne segíthetné az által családját: erre nagy figyelmet kellene fordítani mind a két nemből. Hány szép ést nem látunk parlagban, a magát ostromozó előítélet mián sínlódni: míg más középserűnél kisebb tehetséget erővel a geniek sorába akarunk felvétetni, s egyik se levén meg a maga helyét, tévedez mint egy meteor, míg rövid sötét útját leszaladja, s fáradt fejét sírjába hajtja.

Erős, gondos ügyelet kellene; mert az áll, hogy minden ember megkapná a maga helyét, ha arra képezve betöltőné azt. Nézzük, amott egy Rafaeli ecsetet hordozható kéz a kártya asztalnál szárad, vagy a kapát kellene, hogy fogja; túl egy csalogányi hang ragad bámúlásra, vonatolt léptekkel halad, napi munkájában semmi se elégíti ki őt, az emberek közé megy, szórakozást keres, meg is találja; de lelke nyugalmát adá érte. — Amott egy más a tudományok fátyláját venci kezeibe; de rendetlen tanulása által lett belőle egy okoskodó bolond, ki magának, s mindenkinek terhére van.

Alaposan kell tanítani, a mit tanítanak. Ha a kezdet rendes, pontos, a gyermek később utmutatás nélkül is haladhat. Munkásság, nélkülözés kell, hogy legyen az újabb növelékek élet-alapja; a szokásokat nem kell megengedni, hogy fejlődjenek, mert még a jók is, nem a magok helyén alkalmazva, ártalmasak lesznek. A józan okosság törvényeit tisztelje, s kövesse, a tanító ne csak szóval: tételt járjon elöl. Az átmeneti korszak harangja rémesen zúg füleinkbe, s azt kérde: szülő! ki leend gyermekeitekből? Oh sirassátok a multat, s könyveitek öntözzék a jövő lét sebb virágait! Igaz, hogy az ember a szokások rabja; de van egy talizmán, melyn k búv-ereje levetkezteti, eldobhatja azokat, s ez, asszonyaim! az anyai szeretet! Hiszem, hogy az atyák szeretik gyermekeiket; de meg vagyok győződve arról, hogy az anyák szeretik! Oh azon szeretetre, mely mindnyájuk keblében, mint szent tűz, ég, azon szeretetre kérem önöket, most az ideje, a jövő nemzedéket megmenteni a sülyedéstől. Anyagi, szellemi lét kockája vetődik el: s jaj azoknak, kik azt mondják majd magokról: tettehünk volna, de magunkat inkább szerettük, mint gyermekeinket. Mondjunk le mindenről, mi felesleges, nehogy később gyermekeink a legszükségesebbekről legyenek kénytelenek lemondani; az önkéntes lemondás nyugtató, a kényszerű szegényítő. Az legboldogabb érzet, ha családunkért megtagadjuk magunkat. Nyujtsanak nekem segédkeztet: jó szándék, jó szó, jó akarat, ezek mind elősegítői ügyünknek. Kezdjünk egy új korszakot nemes példá-

SPANYOLHONI LEVELEK.

VII.

Sevilla, 28-dik márcz. 1858.

A bőjt utolsó hetét igen szigorúan szokták megtartani Spanyolországban. A színház be van zárva, minden mulatság megszűnik, sőt még a társalgási vagy barátságos estélyek is fel-függesztetnek. E hetet tehát semma de dolores-nak nevezik, s pedig igen helyesen. Hogy ez időt mégis lehető legjobban tölthessem, kirándulok Terez de la Frontera és Cadizba.

Gőzösen szálltunk le a Guadalquiviron a tengerpart felé. Sevillától San Lucáz-ig, — a mely utolsó helyről, többek közt, indult vala Columbus az új világ felé, s a hol a folyom a engerbe ömlik, öble tekervényes, kigyózó. Eleinte partjai nem igen érdekesek, — de tovább haladva feltűnt előttem egy kép, mely egyszersmind nagy örömet okozott s elérékez-nyített. Nem valék többé a nyugati Andalusia-ban, hanem azon honban, melyet szemem még nem láttak ugyan, de melyet szívem jól ismert már s elmém legott feltalált. A folyom itt Tiszá-vón, a térség a végtelen alföldé, — annyira hasonlított minden a festvényhez, mit eddig láttam, minden leírásához, — mit olvastam felőle. A zománczos pázsit, ezerszínű tavaszi virágokkal ellepve, a számtalan juh-nyáj, szarvasmarha-gula, a sok ménes, a száguldozó csikók, a mindenfelé elszórt tanya és csárda, a gémek — minden meg volt, még a komolyan sétáló hosszú lábú golya is, barátságos lélekkel a tanya födelén. Egy ideig elfeledtem Spanyollont, s mindazt, mi itt rendesen érdekelhet, az arabok mesés történetét s merengve Magyarország sorsa fölött, folsóhajtek: drága, kedves új honom!

De vissza kell hívnom vándor gondolatomat, elbeszélmem, milyen az a világhírű Terez vagy Xeres, mit itt Xeres de la Fronterának neveznek. Egyike ez Spanyolország leggazdagabb városai közül, s különbözők mindazoktól, melyekben eddig megfordultam: — utcái szélesek, házai mind fehérek s a jólét mindenütt észrevehető. Legnagyobb nevezetessége az itt levő pincék. Megnéztem egyikét a legtagasbak közül. És tulajdonképpen nem is annyira pince, mint raktár, — nem fekvén föld alatt, hanem földszint s formálva lévén 4—5 hosszú épületből, hol a hordók sorban felállítva, három vagy négy sorban egymás fölött. A hordók mindenike körülbelül 600 palack bort foglal magában, s egy-egy raktárban több ily hordó van 10,000-nél. De mi még nevezetesebb, az, hogy tartalmuk mind egy birtokos szőlőjében terem. Sohasse képzeltem volna annyi bort találni egy pincében és különösen meg voltam lepelve, midőn hallám, hogy Terezben három-négy hasonló nagy pince létezik, a kisebbeket nem is számítva. S mi még különös pedig, az, hogy innen a bort csaknem általában s kizárólag Angliába szállítják.

A mint ily alkalomkor szokás, a borokat meg is kelle kóstolni. Nem szólok a Terez vagy az Amontilládóról — bármily jó is az. De nem hagyhatom említés nélkül az ugynevezett Pedro Ximenez-t, miről azt mondák, hogy ez magyar eredetű bor, annyiból, hogy egy Pedro Ximenez nevű katonája V. Károlynak hozta volna az első effele szőlőket egy magyarországi hadjáratról haza. És hogy a mese bebizonyosuljon, éppen hallám, hogy csakugyan létezik ehez hasonló bor Magyarhonban.

Ha a mai Terez városa nem is bír már nevezetességekkel, — ragaszkodik hozzája mégis történelmi és regényes érdek. A közel fekvő Guadalete patak partján találkoztanak legelőször a

góth és muszulin seregek. Midőn 711-ben Tharyk, a vén Muza hadnagya, Algesirásban kiszállt hajóiról, erre indult s itt találkozott Roderic-vel, az utolsó góth királlyal. Három nap tartott a csata. A harmadik nap estvéjén Tharyk mint győztes foglalta el a harcz terét, hol eltűnt örökre a góthfaj, s hol Roderic elveszté koronáját s életét. Ki nem emlékezik a mesére, mely szerint a király szerelmes lévén Florindába, a hatalmas gróf Julián leányába, ezt kényszeríté, hogy kedvese legyen s miszerint aztán a gróf, hogy bosszút álljon, segítségül hívá az arabokat. A történet tagadja ugyan a tényt, de a mese oly mélyen győződött a nép szívébe, hogy onnan annyi század alatt nem lehetett kirtani. — Annyi bizonyos, hogy ezután berontott az arab sereg Spanyolországba s az egész országot két év alatt meghódította, s Roderic özvegye, Egilona, lön Muza fiának felesége, s e házasság a legnagyobb pompával innepelték meg Sevillában.

Terez és Cadiz közt, egy év óta, vasút vezet a tengerpartján. Ezen jóvők Cadizba. E város első látása igenis bizonyítja egy franciaia azon megjegyzését, hogy igen hasonlít egy köből készült hajóhoz, mely pajkosan emelkedik ki a hullámok közül; mert a tengerre látszik építve, s fehér, tündöklő házai igenis emlékeztetnek a nagy vitorlákra. Ez a régi Phoenicia Gadir városa, mely Spanyolorhon fénykorában, hosszas ideig összpontosította az egész kereskedést Amerikával; még ma is fiatalnak látszik, hasonlithatni csaknem egy fiatal, kaczer andalusiai leányhoz, czifra béli öltözetben. En egyből ránt nem ingen szeretem; nincsenek kitűnő és szép épületei; utcái mind egyformák, egyenesek; házai több emeletűek; piacai négyes-güek. De azért mégis érdekes, vig és veszene az útas, ki itt lévén, azt meg nem látogatná. A sétátér, ugyszólván, átkarolja a várost, a

tengerpartot követve, melyet kemény várerődítések őrzének, s mely egy keskeny földnyelv által van összekötve a száraz földdel.

(Folytatjuk.)

Az én nótám.

Ez a nóta az én nótám,
Beh szomorú, hallgassátok!
Mintha volna minden hangja
Egy tört sohaj, egy bús átok.

Azt gondolom, szívem reped,
Ha rákezdik a zenészek...
Emlékezem szebb napokról,
Mik elmúltak, elenyésztek.

Csengve-bongva hullámozik
A levegő körülöttem.
Zúgó mennydörgés közt hallok
Lágy pacsirtadalt fölöttem.

Hallgatom e bús hangokat
Nyögni, búgni, keseregni,
S forró könyvek árját érzem
Orczáimon leperegni.

Mint a forgószél, zuhogva
Ha leesap, meg elkaravog: —
Ugy tombol a magyar nóta,
Most vonaglik, majd andalog.

Ilyen nóta az én nótám:
Zúg és sir és dög és eped,
Ha elkezdik, ha elhagyják,
Azt gondolom: szívem reped.

T u r u l.

adással, hogy mondják áldásukat az unokák, az érettek áldozó szülők felett. Adják véleményüket, legyenek részvétel a jó szándok iránt, s állítsuk fel a növelés célzzerűbb elvei alapján, egy oly növekedés tervét, mely legcélszerűbb leendő hazánk családkörének jövőjére.

Sikló Filep Róza.

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Torda, április 12. 1858. — A sorozás foly. A sorozott, sorozandó ifjakkal annyi apa, anya, testvér jelent meg, hogy 1/4. Erdélynek határát egy év alatt becsületesen megmívelhetné.

E napokban B. M. és özvegy Sz. I. nő házait kántorok verték fel. Ez éji mesterséges lopás már több év óta üzemlik itt; igen a ló, szarvasmarha, s határ-lopás, mely különböző nevű életmód-keresésben egész társulatokat gyűjt a nép, de a gyanusitással eléllani képes.

Olvasó nő-egyletünknek f. évi május 1-re táncvizigalma van rendezve a kaszinó teremében, mely alkalommal több női dísz-munkák sorsvona útján kiállításnak. Belépti ár, 30 kr. egy sorsjegy 10 kr. pp.

E nő egylet most legpontosabban teljesíti elhivatását, hordatja a magyar irodalom könyveit, az elrongyoltakat kötteti be, az elveszteket keresi fel, s ha nyomába nem akad, szerzi meg újabbak, szabályai értelmében olvassa; élte történetén maradt jegyzőkönyv-hiányait pótolgatja; könyv és pénztárát rendben tartja. Szóval, körében oly rendet és csint igyekszik részvényt társaisal tartatni, melynek jötevő sugára boldogítólag hasson ki egyes családok életére is.

E pontos kezelést, s dícséretre méltó irányt látván mi, kívántuk tudatni, igen ennek leendő táncvizigalmát honunk leányaisal, s fiaival. Nem fényűzés, — nem idővesztés, — nem fitogtatás, — nem nyeresékes nézpontjából van rendezve ez, hanem a nemzet erkölcsi életének szilárdítására, s irodalmunk pártolására, parányi körből kihatólag, mennyire a nemzet nemtője engedi.

r. l.

Tasnád, március 28-kán, 1858. — Az Érménási vallásos mozgalmakat vagyis a vallási élet nyilvánulásait kívánom néhány sorokban közölni.

Mint hogy saját kis körünkben, az Érbalpartján, ref. egyház-kerületünknek f. hó 24-én megnyílt gyűlésében a pénztárak megvizsgálása s némi feltűnő egyházi eligazítandók merültek fel a zöld asztalnál, legnevezetesebben az özvegy-árvai pénztár újabb rendezése a jövő gyűlésre halasztatván; fordítsuk figyelmünket az Érbalpartjára.

F. hó 23-kán tartá Érendrőden a n.-károlyi hely. hitv. traktus gyűlést, hol helybeli lelkész B. J. által tervezett özvegy-árvai pénztár alapszabályai tárgyalatván, a nevezett pénztár létesítése tényleg elhatározottat olyformán, hogy a tagok tartoznak kivétel nélkül fizetni 50 frtot, a mennyiben minden özvegy egyformán, kell, hogy részesüljön a segélyezésben; az irt összeget, a mint vagyoniag telésekből, 5—10 s 12 év alatt tartoznak lefizetni; azonkívül szabadságában áll kinek-kinek több vagy kevesebb mennyiséget biztosítani családja számára, erre nézve az évenként 5 pfrtos 1. részvénytől többet is elvállalni, a gyámolítás

öt év múlva kezdődik; ha pedig addig özvegyi segélyezés állna elő, addig évenként minden tag ad 1 kőből életet, mely összegyűjtve az özvegy segélyezésére fordítatik; ha pedig fennmarad valami, az a pénztár növelésére fordítatik, azon keresztényi nézetet tartván szem előtt a gyűlés, hogy a mások hasznát is nézze kiki, és ha a papság, mint testület, magán — az érdeket tartva szem előtt — nem kíván segíteni, önsorsán javítani, miképp kívánhatja, hogy mások segítségét rajta? itt hát egyes érdekek az öszvesnek alá levén rendelve, ott helyben 1600 pfrt gyűlt be önkéntes adakozás útján is, lelkesek és világiak részéről.

Melynek alapját a múlt évben elhunyt endrődi birtokos T. Domahidi Pál ur végrendeletileg hagyományozott 200 frtkban vette meg, melynek hálás elismerésül a gyűlés két tagja, nevezett napon, gyönyörű emlékszedet tartott az imaházban az eldözt szíriánál. Van-e nemesb tett, mint az, melyre a háláérzelem ekként nyilvánulva tüze fel a hervadhatatlan koszorút?

Ily nemes s mivelődésünk oltárára tett áldozatot kell fömlentem, f. évi január 11-kén jobb léire szenteltetvén, k. postamester T. Ladányi Sándor urnak is, kit masnap megilletődött kebellet kísért városunk összes népe sirjához; mert benne egy hasznos polgárt, a mivel rész egy nemes lelkesült barátot, a szegénység egy jölekkü pártfogót, az irodalom egy hő pártfogóját veszté el, végrendeleménélve iskoláinknak 100 pfrtot. Béke poraira!

F. hó 5-dikén két idevaló mesterember, a margitai vásárról jövőn hazafelé, alkonyaton Csán oláhhegy mellett lévő cserjés helyen, 6 rabló által szekerük feltartóztatván, — a szekeren ültek baltákkal agyba-főbe kezdék verni, a szekeres gyanítván a rablók egyikét, nevével szólítja, hogy ne ölje meg azokat, hisz azok becsületes mesteremberek; annak is neki esvén, fejét bevágta borzasztóan; egy a megátadottak közül könnyű sebet kapván, hirt adott a helységben, hol a derék helységbírája a haragot tüstént félrevertvén, a lakosokkal kiment a helyszínre; a rablók halva a félrevert harang hangját, a szekeret és lovakat, — melyeket magokkal hajtottak, — elhagyván, elillantak, több darab öltönyt magokkal vivén.

A sebesülteket az említett bíró hazaszállíttatta; egyik szabómeister igen nagyon meg van vágva, a homlokcsonton keresztül a szengődörre s pocacsontba, fél szemét aligra el nem veszté; a szekeres feje tetejéni keresztvágás egész az agyhártyáig van, ámbár mindenik életveszélyen kívül van.

A gaz tettesek ketteje már befogatott, fejékre a járáshivatal által 200 frt levén kinttűve.

Egy közel helységben virág-vásárrapján, a ref. imaházban, reggeli istentisztelet alkalmával, egy öreg jól felvilágosított ember, a papi szónokokat közepén felszólalt, hogy „tisztelt uram! jó lenne már elhagyni, mert én meguntam már,“ mire az ige hirdetés felbeszárkaszatván, a buzgósságban megzavart nép, egy ima után kiment a megbotránkoztatott szent helyből.

Ezt csak azon megjegyzéssel kísérve közöljük, hogy mily nagy mértékben szaporodik a pálinka, azon ordogi ital botránkoztató áldozatainak száma vidékünkön is, hol a jó s tápláló olesó bor helyett napról-napra nagyobb mértékben issza a nép legnagyobb része, és lelki s

testileg sátnyul el miatta, miről legközelebbi levelemben illő példát hozandok.

r. l.

Aranyos-Szék, ápril. 9-én 1858. — (Haladás a népnevelés terén. Áldozat egy építendő óvodára. Körendelet). — Helységünkben e napokban folytak az iskolai vizsgálatok, sa mennyire tapasztalók, örömmel nyilváníthatjuk, hogy néptanítóink is — tandem aliquando — kezdnek kiemelkedni a régi vágásból, a tanítási rendszert illetőleg. — Ideje is már, hogy az az „a=b“ — os avult tanítás-mód félrevetessék, s helyébe az újabbivétessék elő. — Aranyos-Szék falvainak sok iskolaképes gyermeke van, az idén sokan is jártak iskolába, csak hogy nem sokáig; mert itt azon eszmé — hogy kár a gyermeket mindjárt a természet virultával kifogni az iskolából — még nem megért gyümölcs S mégis, ily rövid iskolai évből is, mennyivel durább sikere van az új tanítási rendszernek (a hol már azzal tanítanak) a réginnél, azt akárki beláthatja. Legyen szabad itt dicsekedni kelmelni a kövendi iskolát, melynek 73 számból álló apró — csaknem mind kanstusos — népe egész a gyönyörködésig felett a vallás-, természet-, szám- és szavazás elemiből, S. J. tanító ur vezénylete alatt. Így tanítson bár minden falusi tanító! — Itt eszembe jutott Dózsa D. urnak a K. Közlöny 22-dik számában közölt cikke e czim alatt: „Gyermekek gondozása.“ Ar-Széken tán egyfalu-helységnek se volna kedvezőbb módja ezen lelkes ajánlatot fölkarolni, mint Kövendnek. Itt áll ugyanis a régi praetorialis ház üresen; s vajjon nem lenne e üdvös dolog, ezt jó okkal s móddal egy gyermekgondozó és növelő-intézet alakítani, mint valaha potom áron vagy egy pálinkagyártónak elárverelni? — Ugyis ehhez Kövendnek van a legnagyobb szőlője. De hagyjuk ezt most ennyiben, s lássuk, másutt mit történik. Bágyonban — a mint jól értesült egyének mondják, — dicseben gondolkoznak. A bágyoniak óvodát akarnak építeni, még pedig oly formán, hogy a korcsmákért bejövendő 840 e. frtnak felét, három évig, tehát 1260, mond, ezerkétszázhatvan ezüstit tartároztak áldozni, az építendő óvoda alapítójéül. — Ez már dicse lenne annnyival is inkább, mert ezt mind a kor, mind Bágyon népessége, mind pedig nagysága megkívánja. Ha e terv dugába nem dől, és az ige te tle leendő, úgy megjelenezzük a bágyoni derék közönséget, meg annak buzgó előjárót is, kik a népet ily üdvös dologra bírják kapaciztatni! — Álljon meg az is itt, hogy a bágyoni járási-hivatal egy körendeletet jartatott most nem régebben, melyben rendeli, hogy minden helység temetői jól és illően kerítésbe véteszenek, azok körül akáczfák (talán a hol lehet, jobb lenne az eperfa) ültetessenek, és még két jól megporozott szekeret is készíttessék a temetőkre. S továbbá, hogy minden helységben, közel a faluhoz, egy faiskola állíttassék, melyben a helység minden növendékei, — valláskülönbség nélkül, oktatást nyerjenek. Ez is igen üdvös rendelet, mely egy járási főnöknek mindig dícséretre válik, kivált ha a rendeletet siker is koronázza.

Orbók.

Székely-Udvahely. — (Folytatása a székely-udvahelyi ref. iskola részére keletkezett kegyes adományozásoknak.) Imre Domokos ur 8 ft, Imre Mihály ur 5 ft, Kis Borosnyó: Bacsoni Ádám ur 4 ft, Tompa Ferenc ur 6 ft, ifj. Tompa Lászlóné asszony 4 ft, köz. Tompa Miklós ur 6 ft, Tompa Pál ur 40 ft, Tompa Polixéna 5 ft, Tompa Simeon, és Imre urak 12 ft, Wied-

ner Frigyes ur 5 ft, Jós István, Elek fiával 5 ft, Nagy Péter 2 ft, Domokos Lajos ur 5 ft, Bőjte Mózses ft, Csorba János 1 ft, Damó Gábor 1 ft, Damó Lajos 1 ft 10 kr, Fazekas Ádám 1 ft, Kelemen Ferenc 10 kr, Kis Elek 1 ft, Kis István 1 ft, id. Kocsis Ferenc 1 ft, ifj. Kocsis Ferenc 1 ft, Mircse András 40 kr, ifj. Ráduly István 20 kr, Ráduly József 40 kr, Sikés András 20 kr, Sikés Ferenc 1 ft, Tamó Mária 1 ft, Tóth József 1 ft, Török József 30 kr, Urzes Ferenc 1 ft, Jós Dávid 20 ft, ismét második ízben Kis-Borosnyóról több egyesek, névszerint nem tudatik, 13 ft 5 kr Lisznyói egyének (nevök nem tudatik) 7 ft 20 kr. Szolyoriak 2 ft 42 kr. Oltszemiek 1 ft 40 kr. Uzoni egyes személyek (névszerint ezek is nem közöltettek) 13 ft 44 kr, Benkő Áron ur 20 ft. Nagy Farkas ur 30 ft. Petke Pál ur 40 ft, rétyi pap Kisaural Sámuel ur 33 ft 20 kr, Gödri Ferenc eszperes ur ad évenként 4 ftot — nyíleni ref pap Sós József ur 40 pfrtot évenként kamatoz. — fel-dobolyi ref. pap Bartha András ur 100 ftot törleszt, mint szintén erősdi ref. pap Pálfi János ur is 12 pfrtot.

2.) A kézi ref. egyházkerületből: a) Megyék: Al-Csernátón 40 pfrt, Fel-Csernátón 40 pfrt, Dálnok 250 ft, Márkosfalva 100 pfrt.

b) Egyes személyek: Bartók Károly ur 20 pfrt, dálnoki ref. pap Ferenczi János ur 40 ft, Kőnczei Sándor ur 100 ft, Kőnczei Elek ur 20 ft, Kőnczei István ur 10 ft, id. Kőnczei József ur 10 ft, Molnár József ur 15 ft, Kovács Miklós 20 ft, Simó Sándor ur 20 ft, Vajna Ferenc ur 40 pfrt.

3.) Az orbai ref. egyházkerületből: a) Megyék: Kovásznai 100 ft. Körösi 50 ft. Pákei 80 ft Papolezi 100 ft. Teleki 40 ft Zabola 106 pfrt.

b) Egyes személyek: Bartha Miklós ur 100 ft, Bereczki Sándor ur 33 ft 20 kr, Czirják Zsigmond ur 100 ft, Gál Juliánna, Csákány Józsefné asszony 20 ft, Mircse Ferenc ur 10 ft, Salamon Ferenc ur 50 ft, Vajna László ur 100 pfrt.

Közli Kis Ferencz, r. tanár és iskolai közigazgató.

KOLOZSVÁRI NAPLO.

— Körülbelül egy éve, hogy a magyar biztosító i. tézet kérdése szönyegen van, s az eszmé életrevalósága azonnal el lön ismerve, s a három millió alapbiztosíték azonnal aláíratott, oly nevek által, melyek iránt az üzlet emberei s a két haza fia mind legzsebbebb bizalommal szoktak viseltetni. Alkalmunk volt látni a részvényesek tisztos névsorát, s szeretnők az egészét közölni, azonban e lapok olvasói inkább az ész mint pénzembereivel szokván találkozni, azok közül említünk meg néhányat, a két legnagyobb részvényt: b. Sina Simont s Zichy-Kolowrátró grófnót, kik egyenkint 100,000 frtig vettek részt. Utánok néhány 40—50,000-os jó; hanem nem akárvan hosszasaak lenni, a 20,000-os részvényesek közül említjük: gr. Apponyi György, Csekonic János, b. Jósika Sámuel, gr. Károlyi György, Lónyai Menyhárt, b. Senyei Pál, Somics Pál, Szőgyényi László, Tomori Anasztáz, Ürményi József, gr. Zelenszky László és Zsivora Györgyöt sat.

A 10,000-t biztosító közt áll: gr. Zichy

MONTENEGRO.

(Folytatás.)

Montenegro népe erkölcesinek s szokásainak alapul szolgálják hajdani elődei képei. Olyan erkölcsök s szokások, melyek e régi görög-szláv felszírtgen Homeros előtt jóval uralkodtak, s e pásztori népnél Deculion kora óta, ha némileg kevés változással is, fennmaradtak. Ugyhiszem, minden vonalban, mely a feketehegyit jellemzi, reá lehet találni Homeros hősei vonalaira. A szabadság szelleme s az avval összefüggő küzdelmi indulat a feketehegyieknél épp oly sajátosság, mint az archivoknál: mindkét nemzet a szabadságért számtalanul hadakozott. A véres boszúállás a helleneknél épp oly divatban volt, mint a feketehegyieknél, s ha az istennek cimezett Achillesnek, midőn barátját Patroclust megölték, nem volt nyugta, míg véres boszút nem állott, s ha ő a megölt Hector fejét nem metszette is le, de testét Trója körül háromszor hurcoltatta, aztán sátrában tartotta, míg azt a kesergő apa Priamus sok kérelem után kinyerte: lehet-e csodálkozni, ha a feketehegyi hadiú levágja a meggyőzött török fejét, — ki öt negyyszáz év óta nyomja, — s mint trophaumot teszi fejedelmé labai előt? A lementszett fő megtartása vagy kiadása fölött a feketehegyiek s törökök közt, mai napig olyan alkudozások vannak, mint volt Achilles és Priamus közt s ha néha egy török fejét önként küldötték vissza a feketehegyiek, a törökök nagy hálával fogadták, mint Priamus. Ily nemes ténye a néhai (vladika) fejedelmek, sokszor volt.

Valamint a régi hadakozó fél-vad myrmidonok s achivok mi egyébre se tartottak, mint arannyal s drága kővekkel kirakott fegyverek: épp úgy korunk myrmidonai s danaideszi, a feketehegyiek, mint főlebb is említém, ezüst-

tel s rézzel ékített pisztolyaikban, s gyöngyházzal, drága kővekkel díszített puskáikban s gyikaikban képzelik minden kincseiket, s ezen kívül még csak egy van, mit szenvedélyesen szeretnek, s ez — mint már említém — a népdal: az ilyen nép életében két erőlyes emeltyű. A fegyver az állomást védi s hatalmassá teszi; a népdal pedig lelkesíti a honfit, hogy honát s jó királyát hön szeresse, hogy mindkettőért nemes vért s vagyonát elszántan áldozza föl, hogy nemesedjék s az erény pályáján haladjon az életén át. Varázsereje, a magnetismus társulatában, körülfutja a földgömböt, s egyszer bizonyára eljut a Néva rónáira is. A franczia s angol népdalok, miattal a bombák Sebasztopolra veszt lőttek, másfelől a muszka sereg szívébe a civilisatio magvát lővék, melyek a II. Sándor bölcs kormánya alatt már is nemesak kelnek, de gyümölcsöznek is: ilyen a jobbágyoknak, a birtokosok kihallgatásával, oly szépen intézett emancipatioja. De térjünk vissza Montenegrora.

Valamint Homeros hősei, egy a feketehegyiek is legszebb sorsnak tartják a csatában meghalni, s a betegágybani kímálástól undorodnak. A vendégszeretet szentsége, két barát-nak rokon öszseeszküése; a nők sorsa épp olyan ezeknél, mint Görögország régi népeinél. A két nemzeti párhuzamot megtalálhatni néha a pécizny dolgokban is. Egy kecske vagy juh-pecsenye épp olyan józú ezeknél, mint volt Odysseus korában, midőn Achilles maga készítette az ebédet a Nestor vezénylete alatt, hozzá azért ment görög követés számára, hogy ötlet megengesztelje s a háboruban további részvétre bírja. Ruhaviseletük is sajátosság: hasonló azon amazonokéhoz, melyet lehet látni Bécsben az ambraser gyűjteményben az ephesusi koporsóra metszve; a dolmány repülő ujjakkal, mint volt a magyar huszároké. Ilyen-

ben öltözve a „perianikok“ vagy testőrök, valamint a senatorok is, kik a herceggel egy testületet formálnak, körülle laknak épp úgy, mint Odysseus s barátjai; Achilles s a myrmidonok, Menelaus s az övéi. Valamint a görög fejedelmek korlátlan uralkodtak, de mégis a körültelevőkhez barátságosan leereszkedtek: egy a feketehegy herceg is; míg a tanácskozás foly, magát nagyon feszesen tartja, de a tanácskozás végével pipára, szivarra gyujtnak, együtt billiardoznak, kártyáznak, többnyire makkot, alkalmas elevenséggel, s nagycsaka pénzben. Azt mondják, a néhai vládika a residen-tián kívül is, a szabadban, részt vett a nép martialis időtöltéseiben. Ő is e czérra lőtt, mint bárki s örömmel hallgatta a dalnokot, ki az ő rendeletére, a „Gusla“ kíséretében, hősi darabokat énekelt, épp úgy, mint Trója virágzó korában történt. Továbbá még az is megjegyzendő, miként Montenegróban a fejedelm ez-eltől egyszersmind főpap is volt. A görögök-nél is Agamemnon nemcsak király, de főpap is vala, s Odysseus mindig maga vitte az aján-dékat az istennek. A feketehegyiek nagyra becsülik a hősokeket, az ékes szónokokat. Közölük egyik vagy másik magát vaivodának kép-zel, többeket gyűjt körébe, s valamelyik török falura rohan, barmokat rabol, s azt, ki elle-ne szegulene, megöli. Így történt a régi görög-öknél is.

A hasonlatosság még nagyobb lesz, ha föl-vezesszük, mikint a feketehegyiek naponként egy küzdnek, mint a régi görögök. A pelag tör-zsek mindig háborúban voltak az ázsiai félszi-gettel, valamint a hellenek is kelet nagy kirá-lyával: így vannak a feketehegyiek is a törö-kökkel vagy más szomszédokkal, a mi sajátlag nem egyéb, mint a trójai nagy persa háborúk folytatása.

Továbbá, nem tehetem, hogy a szláv népdá-

lok eszméjére még egyszer vissza ne térjek, remélvén, hogy a kegyes olvasó türelmével vissza nem élék. Ha az ember a szerb népdá-lokat, a nép mindennapi életét, Homeros éne-kelt hőseit s epopeait összehasonlítja, szép tanulmányt nyerhet, s e hársas összehasonli-tás után értheti meg a mai feketehegyiek jelen-életét, teendőiket, egy szóval nemzeti hiszto-riáját: így aztán higgadtalban fog itélni, s a feketehegyieket nem nevezendi absolute barbár rablóknak. Homeros dalaiban minden oly szép világban, oly nemesen, oly arányosan tűnik föl. Így van a szerb dalokban; ezek is a na-pontkénti életet, a bámulatos hősokeket, a nemes, nagylelkü királyokat, a bájoló nőket, a tündér-leányokat, a fényes palotákat, a megvehetlen várakat; de a kövér kecske vagy juh-pecsenyé-ket, az illatos malvázia bört, s ha költemé-nyeikben valamit tulhajtának, bizonyára Home-rosnál sincs másképp.

A termőföld minőségét illetőleg. Cet-tinje s Nyegushik magaslatain nincs más ter-melés, csak burgonya s torma, és a nép ipara nem áll egyébben, mint marha s baromfi-sza-porításban, melyet Cattaróban jó pénzben adnak el. De alant Skutari tengerszem-tájékában ter-mesznek igen jó bort, olajat, dinnyét, kukori-czát sat. Itt a méh-gazdászát is divatban van, s némely gazda száz méhkassal is bír.

Montenegro fekszik dalmáciai Cattaro és Caneli, Hercegovina, Albania s Cattaron át ad Adria szomszédosága közt, mintegy közép-pont, terjedelme 30 □ mf. Népessége száma 100—105,000 lélekre megyen. Hadierje száma különböző, a körülményekhez képest; mi-kor a szükség kívánja, nemcsak a koros férfiak, de némely orleáni szuek is fegyvert fognak, s így a fegyveresek — pusihik — száma, a legki-sebb 15, a legnagyobb 30—35,000.

(Folytatjuk.)

Henrik, Bohus János, b. Eötvös József, gr. Káthy István, Peregrini Elek, Tóth Lőrincz sat. A kevesebbet biztosítók közt szintoly becses nevekkel találkozunk, melyeknek: Bodó Dániel, Bohus István, Buloyovszki Gyula, Berca Károly, Császár Ferencz, Egressy Samu, Falk Miksa, Fáy Béla, Gondol Dániel, Korizmicz László, Lonkay Antal, Már Lajos, Vahot Imre, Zsemberi Ignác sat. kiknek ismert neve a milliók emberei hosszú névsora között igen jól veszi ki magát, különösen ha oda gondoljuk, hogy itt nemcsak névvel, hanem pénzzel és betáblázott vagyonnal kellett kezkeskedni.

Ily férfiak alapíták s tartják az első magy. ált. Biztosító-Társaságot; de ha a nevek mit se nyomnak is, az alkírt s biztosított 3 millió töké, s a kezelők lelkiismeretessége s képessége még egyszer annyi garantiát nyújt, s biztosan hiszszük, hogy ez intézet a hasonló triesztivel, sikerrel fog vetélkedni a birodalom, s kiválólag hazánk határain.

== A jegyzőség (notariát) intézete, Ö Felségének jelen év február 7-diki nyiltparancsa szerint felállítatik honunkban is, említett nyiltparancsot közelebbi számunk hozandja.

== Köztisztletű hazánkia, a magyar szívi derék öreg Újfalvi Sándor ur, eltávozott körünkől, s Pestre teszi át lakását, lelki bánata elől szórakozandó. A daliás és vadászatokban edzett férfiu bámulandó gyorsaságú hervasztja néhai nemes lelki neje halála feletti bánata. Vigaszt és szórakozást kívánunk az érzékenyes férfinak.

== A magyar akadémia alapszabályai Ö Felsége által megerősítettek. Ezen örvendotes hír azon reménnyel vigasztal, hogy a mi országos muzeum-egyletünk szabályai is nem sokára megerősítenek.

* Ira Aldridge csakugyan még se jó Kolozsvárra, hanem Temesvárra befejezven vendégszereplését, Pesten keresztül Berlinbe utazik.

* A nagy-szebeniek rendkívüli élvezethen részesülnek. Ugyanis folyó hó 5-én kezdé meg az ottani színházban vendégszereplését a híres tenorhős, Stéger. A mi a Chimborasso és a Himalaya a hegyek közt, ugymond a S. B. az Steger a tenoristák közt. Ernaniában lépett fel először, s daczára a kétszeresen fölemelt helyáraknak, a színház minden zugában megtelt.

* Báró Eötvös Józsefnek a XIX. század aradói eszméi című munkája mind több-több figyelmet ébreszt egész Európában. A németek már régen bírák azt nyelvükön, most pedig francziák fordítják, s így e mű az egész tudományos világ köztulajdonává lesz.

* A Hfr. kolozsvári levelezője azt írja, hogy: „Telekiné-B:kersteth Janka grófné rövid idő alatt huzamosb ideig fog Pesten lakni.”

* Kempelen Riza, a korán elhunyt író, melótt jobb létre szenderült, első és utolsó regényét írta meg, melyre most Kempelen Győző előfizetést hirdet. E regény jövedelme a megboldogult sirja felibe emelendő emlékszebbé és nagyszoborúvételére van szánva. Címe: „Kibékülés” s népünk egyik munkás osztályának sanyaru állapotával ismerteti meg az olvasót. Az egy kötetet tevő mű f. é. tavasz-utó közepe fog megjelenni. Az előf. pénzek (egy p. 4 frt.) Jászberénybe, a felhívóhoz küldendők.

* Megjelent és szerkesztőségünkhez beküldött a „Családi Lapok” első kötetének második füzeté. Tartalma: Tanulmányok a hindu és kínai népek vallása, különösen a budhizmus felett. Szentek élete V. VI. Atya és leánya, költemény. Lovagrendek (a Szentföldön és Erdélyben általában; Bodzán és Barczán különösen.) Pápa szabadalmas város története. A konsularis ügy. Rögtönzött vers.

Nemzeti színház. (==) Április 14-n: „Gauthier Margit” került ismét színpadra. Buloyovszkiné a czimszerepet a legjobb sikerrel adta.

15-kén: „A cigány” adatott. Szigligeti s általában népszinmű-irodalmunk még nem állított ki oly érdekes tragi-comicus jellemet, mint Zsiga cigányé. E szerepet Gyulai, bátran mondhatjuk, hogy remekül adja, s úgy adta most is. Eleüth mimikája, grimas-ai, cigányos mozdulatai, szóval hü festése elfeledteték velünk hangjának fátyolozottságát, mely azonban csak időszaki állapot marad e szép készült-szerű színészen. Buloyovszkiné Rózsikát személyesíté. Játéka kezdetén szórakozottan látszott; de azután elemelő jött megint, s aratta a tapsokat Gyulaival együtt. Lángné, Evi szerepét szokott kellemmel adta. Takács, Peti és Láng, Gyuri szerepét játszták jó felfogással.

Hálás köszönet.

Alábbirtnak mind a két szemében szürke hályog (cataracta stuar) ereszkedve, miután jobb szemét a kolozsvári es. k. szemorvosi-intézetben, 1857-dik év május 17-kén műtételtette, történetesen oly szerencsés állásba jött az első műtétellel, hogy még remény se volt a felől, hogy valaha láthasson vele; de szerencséjére egynehány havi idő múltával, részint a természet működése, részint a hozzá-

járult egyszerű orvosszerek által a benne maradt hályog a szemfénnyre gyűlve, a szem is megerősödve oly állásba jött, hogy f. 1858-k év febr. hava 24-dikén a t. Dr. Nágel ur által tett szerencsés és dícséretes második műtétellel egyelőre még homályos ugyan, de ha az én — és az orvos reménye nem csal, idővel meglehetősen látást nyervek; akkor, a midőn egy sokkal nevezetesebb intézetben két ízben is műtételtett balszememmel maig se láthatok. Mely szerencsés és munkás műtételtért a jó és szenvedő emberiségen segíteni kívánó munkás orvosnak ezennel hálás köszönetet nyilvánítok; e mellett szenvedő szembaj-társim és felebarátim felszólítom, ne vonakodjanak szembajkait ezen munkás és emberszerető orvosnak orvoslására bízni, — meggyőződhetvén arról, hogy ezen érdemes férfiban, a lehetőben fáradhatatlan orvosra találának.

Kercesed, április 11-kén, 1858.

Kovács Sámuel,
kercesdi ev. ref. pap.

K Ü L F Ö L D.

Anglia. — Az Anglia és Franciaország közötti kiáltó ellentét kitünik azon modorból is, a melylyel a Perim-kérdést a két nemzet lapjai tárgyalják. A franczia hivatalos lapok mind csak a hatást tartják szem előtt; azt akarják, hogy az ő bátorságukat bámulják, feljék, azonban — próbára ne tegyék; tetteik magokat, mintha valóban ők is bírnának saját véleménynyel vagy szabad volna azzal bírniok, s mintha náluk otthon a közvélemény általában még valamely súlylyal eshetnék a mérlegbe; azt akarnak elhitetni, hogy Franciaország csak is a gyöngék önzellen védőjeképpen szokott mindig eljárni, s remélik, hogy egész Európa csalakozandik e nemes törekvéshez. Mily egészen más modorban lép föl egy angol lap, mint közelebből is a „Times.” Igen, mond e lap, való, hogy mi Perimet megszálltuk, mert ez állomás ránk nézve hasznos; való, hogy mi általában semmitse teszünk haszonérdek nélkül: de az nem való, hogy mi e hasznát mások rovására akarjuk előmozdítani, se Franciaországot, se Angliát, se senki más nem huzhat hasznát e kopasz sziklából, a melyet Perimnek hinak; ámde mi huzhatunk hasznát: használunk tehát magunknak, a nélkül, hogy másoknak kárt tennénk. Perim csak a török szultáné vagy a muszati ináomé lehet. Ha e hatalmak közül valamelyik szót emel, meg tudunk neki felelni. De ha valamelyik szárazföldi hatalom hallgatni talál a franczia sajtó tanácsára; reméljük, azonnal kerekben vizsasztasit külügyi miniszterünk minden ily beavatkozást nemzeti ügyeinkbe. Ez röviden a „Times” közelebbi cikkének értelme; az angol lap nem csak a száját veszi teli, s hadarász kezeivel, míg gondosan elrejté a lábait, nehogy valaki tyukszemé-re találjon lépni. A pártkérdésekben különben oly szelkakaskodó „Times,” valahol a haza nagyszerű, minden párt előtt egyiránt szent érdekeit kell védeni, oly erőteljes lélekkel, oly igazi hazafias buzgalommal, bámulatra méltó nemzeti érzéssel tud fölkelni, — s nem csak ő, hanem az összes brit sajtó, a mily lélek — és jellemző gyümölcseit csak az angol intézvények napja képes megérlelni, s a melyek azon üvegázi légkörben, hol a „Patrie” és társai tengődnek, sohase tenyészhetnek.

Maíjden azon perczen, midőn a felhivatalos lapok a Franciaország és Anglia közt „tökéletesen helyreállott szövetség-ről” hoznak jelentést, terjed el azon hír is, hogy egy részt a franczia kormány Cherbourgban nagy hajóhad - öszpontosítást rendelt meg; más részt az, hogy az angol partokat egész buzgóssággal erősítik, egyszersmind pedig a hajóműhelyekben és dockokban új hadihajók felszerelésén a leg-szorgosabban dolgoznak. Így Berwik városát a keleti parton, és Holy Island szigletét új lövégek és erődökkel látják el; a chatami medenczében és műhelyekben szintén nagy élénkség uralkodik. Az admirális lordjai Chatambe mentek, az új építkezéseket, s több új csavargózókat megsemmlelni. Egy uszó dock, s egy tengerészeti kaszárnyára 55000 font str. fordítta-

tik. Hasonlag a sherneszi főlserelési medenczében is több új hajó készül, vagy már el is készült. Sok költség, de az angolnak a kár is hasznára fordul.

— A központi büntetőtörvényszék áprilisi ülése ápril. 5-kén volt kezdetét veendő. A politikai pörök közt említik többi közt Traelove és Tchorsheroszi ki könyvárusok esetét, mint a kik a franczia császár ellen hamis és gonosz szándéku gúnyiratot árultak. Bernardot azzal vádolják, hogy gyilkosságra esküdt össze, s a szándékos gyilkosságban tetleges részt vön. Campell lord főbíró jelen lesz a nagy jurynél, mely sajátlag Bernard ügyében van egybehíva, s ha e nagy eskütszék alaposnak mondja a vádat, ápril. 12-kén kezdik meg a tárgyalásokat. Alkalmasint azon jogi kérdés fog fölmerülni, angol alattvalónak tekinthetnie, franczia létére a vádlottat. Több eset fordult elő, hogy angolokat, külföldön elkövetett büntelt miatt, elítéltek és kivégeztek; de ez az első eset, hogy külföldi vádolnak ilyes büntelt miatt. A vádlevél némely pontja fő bűnrészességgel vádolja Bernardot a szándékos gyilkolásban; más pontok szerint Orsini, s ennek társai mellett csak úgy tűnik föl vádlott, mint a ki a tett elkövetése előtt segítte elő a büntetést. De angol törvény szerint az ily bűnségéd is ugyanazon büntetés alá esik, melynek a fővádlott van alávetve, úgy hogy, ha a bűn őst kimondják, halálra ítéltetik Bernardot.

— Mazzininak „nyílt levele,” mely a napokban egy londoni könyvkereskedésben jelent meg, úgy a fővárosban mint a vidéken rendkívüli hatást idézett elő. E levél a különböző politikai körökben a leghevesebb vitatkozásokra nyújtott alkalmat, és senkise kételkedik az iránt, hogy az angol kormány a folyamatban levő sajtópörök bevégezése után azonnal elhatározza, hogy Mazzinit jury elé állítsa-e, vagy ne?

— Londonban a napokban az a hírszárnyalt, hogy Mazzini meg volt mérgezve, s csak rögtön alkalmazott segély mentette meg a veszélytől.

Franciaország. — A Szebasztopolról nevezett boulevard ápril. 5-én nagy pompafénnyel és zajjal lön fölavatva. Az ünnepélynek csak a tárgya polgári, de az egész felavatási szertartás inkább katonás jellemű vala. A boulevard 5 évig készült s 2500 métre vagyis majd egy harmad német mértföldnyi hosszú és 30 métrenyi széles; fákkaal van végig ültetve, lámpaoszlopokkal ellátva, és már meglehetősen számú pompázás ház disziti. Az ünnepélyen tartott beszéde Napoleon császárnak különösen a munkás osztályra volt számítva, némi socialisticus színezettel, e szót jó értelemben véve, azon jótéteményekre emlékeztetve, miket a párisi munkás néposztály a császárságnak köszönhet. A császár azt a szint adá a dolognak, mintha mindezt a községitanács hajtotta volna végre. Finom kaczerkodás, mely célját el nem téveszti. Igen jól tudják a munkások, hogy nem a község előjárói eszközölték, hogy a nép egészégre érdekében szabadabb lég és világosság vezettetik a hajdan sötét és zárt párisi utcákba, hogy (minden tulzás nélkül) több mértföldnyi hosszú zöld sétányok diszitik a hajdan sáros utcákat, hogy olcsó szállások, több munka, új kórodák, olcsó kenyér tekintetéből új sötét-pénztárak, központi csarnokok s földalatti vízvezetékek alapítottak. Napoleon Lajos politikája e részben különbözik a Fülöp Lajosétól. Kormányása hizeleg a népnek s valódi jótéteményekben részesíti; az orleanista uralkodás pedig e népelemet elhanyagolta, sőt érdekeit sértette is. Aztán a törvények akkor nem a királytól jöttek, hanem a kamaráktól. Napoleon korlátlan hatalma nem ismer közvetítőt maga és a nép közt. Valamint a kormány minden hibás eljárását neki tulajdonítják, úgy a jó tetteket is egyedül neki róják fel érdemül.

— Csak nem nyughatnak azok a francziák, pedig elég történik az ő megnyugtá-

tásukra. Mint a kölni lapnak írják, Franche-Comté egyik községében a polgármester és segéde hivatalából letétetelt s a községitanács feloszlattatott. Gironde-megye egyik községében a főnök parancsára ismét egy vendéglošt zártak be, mint a „közrendre nézve veszélyest.” Ugyanez történt Mosel-megye egyik községében, Maconban egy ember azon vád miatt jelent meg a törvényszék előtt, hogy kóborol, hogy hamis híreket terjeszt, hogy a kormány iránti gyűlölésre és megvetésre ingerel, s végre, hogy a császárt nyilvánosan megsértette. A törvényszék ez embert 5 évi fogságra s másik öt évi rendőri felügyeletre ítélte. Mirecourtban egy ember a kormány elleni gyűlöltre és megvetésre való izgatásért három havi fogságra és 150 frank pénz-bírságra ítéltetett. Nantesben egy mást 8 napra és 16 frankra büntettek, mivel V. Henriket éltette.

— A „Constitutionnel” mód nélkül szörnyűködik a svájci lapok azon állításán, hogy az új alconsulok rendőri kémek fognának lenni. Csak próbálják meg, majd meglátják, hogy ezen uri emberek magas és díszes küldetésükhöz mennyire méltók lesznek.

— A közelgető párisi pótválasztásokra nézve a democrata-párt egy része azon nézetben van, miszerint legokosabb azok elől visszavonulni, mivel a jelen politikai helyzetben, s különösen a gyannusok ellenitörvényességek közt, valódi választási szabadságra különben is gondolni se lehet. Az ellenzék jelenleg nem is rendelkezik többé oly erővel, mint a múlt évben. Az egyetlen Siécle, mely 42,000 példányban jelenik meg, hatalmas fegyver ugyan az ellenzék kezében; de ezen lap feje felett Damocles kardja lebeg, s az bizonyosan csak a legnagyobb elővigyázattal elegendik a választási harcchba.

A Lamartine-féle bizottmányban csak egy republikánus ül, Ulbach, kit maga Lamartine, mint személyes barátját, titkárral ajánlott. Miután a császár kijelenté, hogy ő Lamartineban a költőt és anarchia letipróját tiszteli s gyámolítja, a munkások és azok pártja az aláírástól természetesen vissza fognak vonulni. Egy levelező úgy tekinté e demonstratiót, mint Lamartine temetését, kire nézve jövőben politikai tevékenység többé nem gondolható.

Olaszország. — Cavour gróf emlékirata, Szardínia külföldön levő képviselőhez intézve, rendkívüli figyelmet ébreszt. A turini és nápolyi kabinetek közt a „Cagliari” hajó ügyében eddig váltott magyarázatok semmi eredményre nem vezettek, súlyos összeütközés van készülöben, mert Cavour szerint a szárd kormánynak joga van elégtételre, s elis van határozva visszatartások által vagy bármely más módon elégtételt szerezni megsértett lobogójának, s teljes igazságszolgáltatást erőszakosan megfosztott alattvalinak. Pedig, ha némely lapoknak bihiné, már bevégzett tényül kellene tekinteni, hogy Piemont ezen ügyben a nyugati hatalmaktól még csak erkölcsi gyámolítást se remélhet. Ezek szerint Franciaország, mely minden áron el akarja kerülni, hogy Európában valahol tűz üssön ki, Cavour grófnak azon tanácsot adta volna, ne állítsa a dolgot élére, annyival inkább, mivel franczia tengeri jog szerint Nápolynak joga van a „Cagliari” jogos martaléknak nyilvánítni. Anglia pedig, miután Nápoly két gépésze iránti kívánsátának eleget tett, nincs miért keresen újabb okot az ezen országgal való újabb összeütközésre, sőt kereskedelmi érdekei éppen az ellenkezőt javallják. Ellenben az „Ind.” így vélekedik, hogy Cavour gróf ily határozottan csupán azért lépett fel, mivel magát a párisi és londoni kormányok által támogatva érzi.

A szárd parlamenti bizottmány jelentése az új törvényjavaslatokra nézve egész terjedelmében előtűnk fekszik. A jelentést tevő követ, Valerio, a törvényhozás

szempontjából új elvnek a piemonti törvényhozásba való főlvetelét egészen fölsőlegesnek tartja; a törvény, a mennyiben csak védhet valakit a törvény, védi minden embernek s következéské az idegen uralkodóknak is életét; sőt az utóbbiak különös védelmére Franciaországban nincs is külön törvény, s Franciaország csak nem kívánhat mástól is többet, mint a megnyit maga is képes nyújtani. Politikai tekintetben elismeri a jelentés a Franciaországgal szövetség hasznos voltát; egész Piemont ohajtja annak fentartását; oly bizalmatlanság, a minőt Franciaország táplálni látszik, csak árthat a szövetségnek. „Franciaország — mond a jelentés — bennünk csak barátokat, nem pedig vazallusokat akarhat birni; csak ezen föltétel alatt fog bennünk őszinte s erősszövetségstársakra találni. Minden, mi a barátság határait túllépi, el fogná tőle a mi népünk szívét idegeníteni.“ A jelentés végén azon aggodalmat érinti Valerio, miszerint a törvényjavaslat elvetetése esetén a miniszterium leléphetne. „Mi semmi más indokot nem tartottunk szem előtt, mint azokat, melyek magából a javaslatból erednek; egyébiránt mindenkinek a maga lelkiismerete szerint kell cselekednie; egy ország sorsa politikai cselekvényeitől, nem pedig egy miniszteriumtól függ; a parlamentnek szentebb kötelességei vannak a haza, mint a kabineti irányában.“ s. Eszavakban világosan ki van mondva, hogy a bizalmánny többsége a törvény elfogadását még egy miniszterkrizisnél is rosabbnak tartja, s ha választania kell, inkább a miniszteriumot eljendőnek tartja, mintsem ama javaslatot elfogadandónak.

Törökország. — Márczius 29 én érkezett Belgrádba a portai biztos Elhem pasha és Kabuli effendi. Bevonulások egész diadalmenet volt. A szerbek arcán jobb jövő reménye volt olvasható. Elhem pasha nem fogadta el a szerb fejedelemtől neki ajánlott lakot. 31-kén volt a várban ünnepélyesen felolvasandó a fermán és a „Hat“, mely után a diplomatai alkudozás azonnal megkezdetik. A fejedelemellenes pártnak reményei, sokak véleménye szerint, korántsem fognak oly nagy mértékben teljesíteni, mint azt utóbbi időkben többféleképpen jósoltgálták. Elhem pasha a gurgusováci elítéltek fölül nyíltan úgy vélekedett, hogy azok nagyon is büntetésre méltók.

UJ POSTA

Sz. Pétervárról ápril. 10-én távirják: A csecsnai hadosztály megszállta a dargói magaslatot „az orosz hadsapatok előnyomulásának egyetlen akadályát. Az Argun hegytorokba utat készítenek.“ Így szól az orosz tudósítás. Ellenben a „P. Lloyd“ ápril. 13-ki esti lapjában írják: „Mi alatt pétervári tudósítások a csecsnai hadosztály győzelmeit jelentik, Konstantinápolyból az iránt tudósítanak, hogy Cserkeszország déli törzsei, s Daghestan hegyi népei véd- és daczsótságra léptek egymás közt. Ez ünnepélyes tényen, a tudósítás szerint, az összes törzsek főnökei jelen voltak. Naib Mohammed Ermin pasha, s maga Shamyl is, s határozatuk az volt, hogy a harezot erőiesen folytassák, a „cserkesz nemzetiség“

elismerését minden rendelkezhető eszközökkel igyekezzenek kivívni, s a nagyhatalmak követeléhez feliratokat intézni azon kéréssel, hogy a kaukázusi vérengző harcok megszüntetésére adnának segélyt. E coalitívóval szemben az oroszok egy eldöntött csapást szándékoznak tenni; tetemes hadierőkkel nyomulnak elő a Naib Mohammed Emin főhadiszállásig, de a cserkeszek elől ismét kényszerülének visszavonulni; ugyanez történt az orosz csapatokkal, három erő ellen tett ostrom alkalmával Psiska közelében, s egy harmadik harezban a Pesah folyó mellett.

— Londonból április 13-kán távirják: „Az alsóházban Russel indítványozza az India-bill elvetését s külön határozatok javaslatát, a mikből később egy törvényjavaslat jöne létre. Disraeli beléegyezik, Palmerston s mások ellenzik.

— A Kanton körüli helységekben fegyveresek csoportoznak, a várost az idegenek kezéből kiveendőnek.

— Londonból április 8-kán írják: „A nagy esküdtészek ma délután helyét találta az összeesküvésí vádnak Bernard Simon, Allsop Tamás, Brini, Pierri, Gomez és Rudio ellen. Edw. Truelove és Tchorschewski Szaniszló sajtóvétségí vád alá vételét is jóváhagyta a nagy esküdtészek. A „felonia“ miatti vádnak helye van-e, holnap mondja ki a nagy jury.

F. hó 7-kén hagyták el Párist azon tanuk, kik a Bernárd-féle pörben Londonban felfognak lépni. Számok husz. Majd mindannyian ott voltak a párisi merényleti pörben.

— Az Orsini-féle iratok közzététele újra föllevenítette az európai sajtóban az

olasz vitákat, s az olasz lapok kapva-kapnak e themán, hogy a szunyadó szenvedélyeket alnukból fölverjék. Ausztria komolyan látszik venni a demonstrációkat, s a bécsi „Ostd. Post“ komolyan követeli a francia kormánytól: nyilatkozzék egyenesen és határozottan az iránt: igaz-e, hogy a szárd kormány tőle vette az Orsini-féle iratokat, vagy se?

— Az egész Perim-ügy feszegetésében, a „K. Ztg“ szerint, a tactica volt: a tory kormányra rájjesztani, mintha Franciaország Oroszországgal akarna szövetségelni. Most már a „Nord“ is bevallja, hogy e sziget-ügynek kevés kihatása van a párisi konferencia elé jutáshoz. Conferenciából pedig mint hiszik, június elejéig aligha lesz valami.

— A porosz miniszterelnök április 12-kén mindkét ház előtt kijelenté, hogy a király az eddigi teljes korlátlan helyetteséget a kormányügyekben, valamint a királyi ház igazgatási ügyeiben április 23-tól fogva további három hónapra a porosz herczegre ruházá, ki e meghívást elfogadta.

— Bécsből ápril. 12-én távirják: „A Herczegovinából érkezett legújabb tudósítások szerint Kemal effendi portai biztos és Kiamil pasha boszniai kormányzó Klekből. A zez pasha és az orosz consul Serajevoból Mostarba megérkeztek, hova az angol és francia consulok is váratnak.

Bécsi börze. — Április 13-kán. Erdélyi urbéri papir 78 $\frac{1}{4}$. Magyar urbéri papir 79 $\frac{1}{16}$. Nemzeti kölcsön 84 $\frac{1}{16}$. Arany 8 darabja 4 frt 50 $\frac{1}{10}$ kr. Ezüst 5 $\frac{1}{4}$.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárptólási töke-utalványozás.

A kolozsvári cs. kir. megyei törv. szék utján jan. 30-ról 1858. Id. Lészai Lajosnak m. gorbói, szucsági, m. nádosí, forgácskúti, n. petrii, danti, m. macskási birt. után 29124 ft 44 $\frac{3}{4}$ kr. — Kadácsi Dánielnek abafaji, m. fülöpösi, ligeti (dumbrova) birtoka után 1877 ft 51 $\frac{3}{4}$ kr. — Biró Victoria Relig Józsefné örökösének tamásfalvi, szatnai, farnási, a. földi, közép-földi birt. után 2712 ft 33 kr. — Szombathalvi Juliánna öz. Biró Györgynének alsó-földi, kispetri, közép-földi, szatnai, tamásfalvi birt. után 3929 ft 32 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. töke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók június 5-ig. Targyalási nap aug. 6-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján jan. 30-ról Nébb Farkas örökösai: Ferencz, István, Farkas és Dániel, Tuszi Zsigmond, László és Mihály és Szöllősi Teréz, Nánási Elekné nagyeskülli, ugruczi birt. után 1339 ft 21 $\frac{1}{4}$ kr. — Szabadszállási Rozália öz. Markus Józsefné örökösai, Klára Bohereczki Andrásné s Miklós Rozália Kozma Ferenczné Farkas-mezei birtoka után 739 ft 44 $\frac{1}{4}$ kr. — Szász Klára Fina Jánosné mezőpetei birt. után 461 ft 19 kr. — özvegy Endes Ferenczné kalota sz.-királyi, magyar-kerekei birt. után 688 ft 12 kr. — b. Jesenczi Agnes öz. Máté Farkasné szatnai, szász-pénkei birt. után 5856 ft 51 kr. — Gál Jánosnak oláh-dellői birt. után 2190 ft 6 $\frac{1}{4}$ kr. — Szabó Károlina öz. Máté Péternének me-

ző-kooki birt. után 1330 ft 37 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. töke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók jun. 5-ig. Targyalási nap idei aug. 6-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján jan. 23-ról Horváth Miklósnak m. sárdi, szomoruduki birt. után 1799 ft 14 $\frac{3}{4}$ kr. — b. Radák Istvánnak farkas-mezei, borzovai, somó-ujfalvi (brusturi) rákosi birt. után 2814 ft 21 $\frac{1}{4}$ kr. — Lészai Juliánna Ujfalvi Sándornának nagy-eskülli, kajlai birt. után 3536 ft 23 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. töke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók jun. 4-ig. Targyalási nap aug. 3-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján febr. 13-ról 1858. gr. Kemény József öz-

vegye szül. Lang Anna felső-repai birtoka után 63283 ft 42 $\frac{3}{4}$ kr. — Keczei Klára özvegy Ince Domokosné korpádi birt. után 1144 ft 46 $\frac{3}{4}$ kr. — gr. Kendeffi Rozália b. Wesselényi Farkasné kis fenesi, oláh-létai, mikesi birt. után 36661 ft 45 $\frac{1}{4}$ kr. — b. Bornemisza Pálnak oláh-topliczai birt. után 67 ft 26 $\frac{1}{4}$ kr. — b. Bánffy Albertnek kidei, szotelki, kecskeházi birt. után 5692 ft 5 kr. urb. kárp. töke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók 1858. máj 31 ig. Targyalási nap aug. 2-ka d. e. 9 órakor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(418) (1—5)
Az úgynevezett Borjumál felső és alsó részében, két jó karban levő
SZÖLLŐSKERT
jutányos áron szabad kézből eladó.
Bővebben értekezhetni Stein J. könyvkereskedésben.

(417) (1—3)
Haszonbérbe adandó malom.
Székely-Keresztur városában egy hat kövű jó karban levő malom a N.-Küküllő folyón haszonbérbe adandó, a feltételek fölül értekezhetni jóságigazgató tek. Vizi László ural ottan helyben, a néhai b. Kemény Pál ur féle udvarban, vagy Kolozsvárt a tulajdonossal, a külső-monostorutezi 52-ik számú háznál szálláson, az első emeleten.

(415) (2—3)
A g. Eszterházy család gyalui jóságának haszonbérleje Farkas János ur jelenti a t. cz. közönségnek, miszerint a solymoteltki erdőnek egy igen jó legelője; jutányos áron legelés végett kisebb vagy nagyobb összegben 300 darab marháiig elfogad. — Értekezhetni vele békőfőn és utótkőn Kolozsvárt Hermán Veisz ural. Házszám 183. Más napokon pedig Gyaluban, házszám 111.

(139) (9—9)
Kolozsvárt, STEIN JÁNOS
bizományában, megjeleni, s általa minden hiteltel könyvárusnál megrendelhető:

ZANDIRHÁM.

Székely hősköltemény.

Írta DÓZSA DÁNIEL.

A műnek tartalmát képezi egy történelmi levél a székely nemzet összerakozatáról; s rövid értekezés a vereszet mértékrendszeréről. Maga a főmunka tizenkét költemény zakra van osztva u. m. I. A RABONANOK TORNYA. II. JOLÁN. III. A BAR-

NAVITÉZ. IV. ADORJÁN ÁLMA. V. A PÁLYADAL. VI. AZ ÖRJÖNGŐ ZOA. VII. A SZÉP BISEN NŐ. VIII. A SZÁZADIK KOPONYA. IX. ÖRLEZ VÁRA. X. ZABRÁN DALA. XI. ZOA HIRE. XII. A NEMERE SELE.

A tiszta apró petit betűkkel 320 lapra terjedő s izletes kötetbe fűzött könyv ára 2 forint pengő p.

(416) (2—3)
N.-Enyeden Winkler János kereskedésiben jó Luczerna és Bükköny mag találtatik nagyon illő áron.

(379) (12—12)
Med. Dr. COHN
gyakorlati fogorvos.
Lakása a Biasini szállodájában, 5-dik szám alatt. Minden a foggyógyászat körébe tartozó esetekben rendelvényez naponként reggeli 9 órától délutáni 5 óráig.

(342) (2—2)
Popp J. G. urnak
gyakorló orvos és az Anatherin-szájvíz feltalálója s szabadalmazott tulajdonosának.
Orvossal bizonyítottam, hogy én az ön ANATHERIN-SZÁJVÍZET vegytanilag elemeztem, s azt nemcsak minden ártalmas vegyanagtól egészen mentnek, hanem mint Oppolzer tanár ur, igen ajánlhatónak találtam. Bécs, márczius 1857.

Dr. Heller Florián János.
A cs. k. pathologico-chemiai intézet elnöke, cs. k. főorvényszéki vegyész s b.
Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél. Brassóban: Hoffmann J., Nedelkovics N. M., Johan fia. Nagyszebenben: Zóhrer, Nedelkovits György. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Váradon: Jankó J., Huzzela. Fogarason: Nehrer. Fejervárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Vársárhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvárosan: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debrecezen: Bezler gyógyszerész urnaknál.

(10) (29—40)

MOLL

SEIDLICZI POR.

Az utolsó párisi világkiállításán a hivatal s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerke felett **egyes-egyedül** méltotat **jutalom-médalliere**, s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megafolhatatlan bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készülmény minden kül- és belföldi ily-szerű készülményeket jóságával és becsességével felülmul.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya czimerű gyógyszerár, „Tuchlauben, a Wandl-hotellé szemben.“

Egy bepecsételt satul ára: **1 ft. 12 kr p p.** a melyhez pontos haszná-lásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszer-tára, b. Monostortczában, Szászvárosan SPECH gyógyszerésznél, Besz-terczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hoszszas tapasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok hire a birodalom határait túlszárnyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő győgyerővel bírnak jelesen a gyomorhajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyújt a májbajokban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szivdobogásban, vértolulásban, gyomorgöresben, nyálkákórságban s különböző női betegségekben, azt megállapított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyújtott lényeges könnyülést és új tetterőt ezen szerke okos használatá.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ölh).

(369) (6—6)
STEIN JÁNOS-nál Kolozsvárt és WITTICH JÓZSEF-nél M. Vársárhelyt kaphatók:

A HÁZTARTÁS és MEZEI GAZDASÁG TUDOMÁNYA.

Figyelmeztve hazánk újabb s régibb törvényeire sat. Szerző BALÁZSHÁZI JÁNOS, a magyar tudós társaság rendes tagja.
2 kötet 2 ft pengő.